

רכבת החגים

שיעור לנשים

1 חודש אלול

מעובד ע"פ שיחת שבת בראשית תשי"א (תורת מנחם ב' עמ' 57)

הרכבת מתקרבת, הרכבת מגיעה

בואו ונצא לדרך, הצטרפו לנסיעה...

האם נסעת פעם ברכבת בארץ? בחו"ל?

סביר להניח שכן. היזכרי בחוויה שלך...

היום נגלה מהם הקווים המקבילים בין הרכבת, לחודש החגים הבא עלינו לטובה. זהו אינו רעיון שלי - הרבי מליובאוויטש (בשיחה בשנת הנשיאות הראשונה שלו) השווה בין השניים וההשוואה מעניינת מאוד, עם הרבה חומר למחשבה.

ש. למישהי יש רעיון מה משותף לרכבת ולחגי תשרי - מה דומה ביניהם?

אם תרצי להגיע במהירות למחוז חפץ - במיוחד בפקקים של הארץ, את נוסעת ברכבת. בעבר, לפני שטיסות היו זמינות, הרכבת (של פעם) היתה כלי התחבורה היבשתי המהיר ביותר.

ישנן 2 סוגי רכבות: רכבת מהירה - רכבת אקספרס, שאינה עוצרת בדרך אלא נוסעת ישירות אל היעד, ורכבת רגילה, שעוצרת בתחנות שונות, כדי להעלות באמצע הדרך נוסעים נוספים, שלא עלו בתחנה הראשונה, וגם למען אותם נוסעים שאינם יכולים לסבול נסיעה מהירה כל כך (יש כאלה כאן?).

ישנם גם 2 סוגי תחנות: תחנות שהן לזמן קצר בלבד, ותחנות לזמן ממושך יותר, לדוגמא תחנות בהם מעמיסים על הרכבת משא משמעותי וכבד, שאין זמן להתעסק איתו בתחנות הקטנות.

קרוב לזמן הנסיעה יש צפירה, המתזכרת את כולם, שהרכבת עומדת לנסוע. הצפירה מזכירה לנוסעים הממתינים הטרודים עם חבילותיהם, או אלה ששכחו בכלל שהגיע זמן הנסיעה, שיש לעלות לרכבת. צופרים שוב ושוב והרכבת אף מתחילה לזוז מעט, כדי להראות שמתכוונים ברצינות, ורק לאחר מכן מתחילים לנסוע במהירות.

כל דבר שישנו בגשמיות בעולם שלנו - הוא מפני שיש בכך ענין רוחני, והענין הרוחני הוא השורש של הדבר הגשמי. ולכן מכל דבר בעולם, אפילו מרכבת, אפשר ללמוד שיעור ומסר לחיים.

רכבת החיים

היתרון של **מהירות** הרכבת על פני כלי רכב אחרים - חומז לנו על יתרונו של האדם, יציר כפיו של ה'. האדם, בשונה ממלאכים, הוא '**מהלך**'. מלאכים הם קדושים, רוחניים ואפילו מאוד קרובים אל ה', אבל הם נקראים 'עומדים', מכיוון שאינם יכולים לעשות מצווה, להוסיף באור, ולהתקדם בעבודת ה'. מלאכים אינם יכולים להתגבר על עצמם, ובכלל אין להם יצר רע ויצר טוב ואין להם אהבה או שנאה או התמודדויות בחיים, ומשכך גם אין להם אפשרות להיות יותר טובים היום מאשר אתמול.

גם הנשמה שלנו, שהיא טהורה ונחצבה ממתחת לכסא הכבוד, אינה יכולה להתקדם כלל לפני שיורדת לעולם הזה ומתלבשת בגוף שלנו. דווקא על ידי כך שהנשמה שלנו פועלת כאן למטה בתוך גוף, והיא מתייגעת ועושה עבודה קשה - היא מתקדמת, מהלכת ולא עומדת. כמו שאנו מכירות את עצמנו לא קל לנו בעולם הזה ולכל אחת יש ההתמודדות שלה: התמודדות עם אתגרים בבריאות, שלום בית, עניינים כלכליים, חינוך ילדים, התמודדות עם יצרים ותאוות שיש לנו, מחשבות שליליות, או דאגות, חוסר חשק ומוטיבציה ועוד ועוד. למלאכים אין בעיות כאלה. אם לנו יש כל הזמן עליות וירידות, אצלם הקו חלק. אבל כמו בקרדיוגרמה של הלב, המצב הבריא הוא קו עולה ויורד. קו ישר פירושו הפך החיים ח"ו.

העליות והירידות בחיים שלנו הופכות אותנו למי שאנחנו, נותנות לנו הזדמנות לתזוזה מאיזור הנוחות שלנו, לצמיחה והתפתחות. לא רק פיזית ומנטלית, אלא גם בקיום רצון ה'.

"רבי, אני מאוד אוהב אותך ואת הדרך שלך, אבל לעולם לא אוכל להיות חסיד שלך! הדבר ידרוש ממני שיניח חיצוני כמו גדול זקן וכו' ולא נראה לי שאני מסוגל לזה", אמר יהודי שאינו שומר תורה ומצוות לרבי מליובאוויטש. ענה לו הרבי: "כל יהודי שקם בבוקר וחושב לעצמו כיצד הוא יכול להיות היום יותר טוב מאשר אתמול- הוא חסיד שלי".

כולנו בני אדם. לכולנו נפש בהמית, שאחת ממטרותיה היא להניא אותנו מלעשות ולקיים, לטעת בנו חוסר מוטיבציה וחוסר אמונה ביכולת לקיים מצווה שהיא רצון ה', ולכן כל עוד אנחנו לא בגדר צדיק גמור - אנחנו במלחמה. לפעמים אנחנו למעלה חזקים ומנצחים, ולפעמים כושלים ונופלים. כל עוד אנחנו בדרך ויודעים איפה אנחנו רוצים להיות, אנחנו בהליכה. אנחנו בדרך, אנחנו בשאיפה ובהתקדמות, וזה מה שחשוב. ממילא הקב"ה יתן לנו סייעתא דשמיא שגם נגיע - ואז נציב לנו יעדים חדשים וחוזר חלילה:)).

ובהתקדמות עצמה יש 2 אפשרויות - כמו 2 סוגי הרכבות, רגילה ומהירה: 'בעיתה' ו'אחישנה'. יש שעבודת ה' שלהם היא בסדר והדרגה, לאורך כל החיים הם גדלים ומתפתחים, וכל הזמן מוסיפים בטוב כמו שיעקב אמר: "ואני אתנהלה לאיט". הוא מצידו מוכן למחר אך יש לו ילדים והרבה צאן ובקר, ולכן ילך בקצב המתאים. יש שההתקדמות שלהם מטאורית כמו בעלי תשובה שמסוגלים להשליך הכל בבת אחת מאחורי הגב. זו רכבת אקספרס.

סיפור: ניצל מהנובה והתחיל לשמור שבת

אזרח אשר ניצל ביחד עם אשתו מהטבח המחריד במסיבה ברעים, מסר עדות מטלטלת וגולל את סיפור הנס שלהם, לאחר שהצליחו לברוח מהמחבלים. הוא ורעייתו נסעו בעת הטבח ברכבם, בעוד שבתחילת הטבח באזור המסיבה ברעים, אחיו החל לצעוק לעברו כי מחבלים יורים לכיוונם ושעליו להתחיל לנסוע מהמקום.

"התחלתי לנסוע מבלי להרים את הראש, לא ראיתי לאן אני נוסע, וצעקתי 'שמע ישראל'", מספר הניצול מהטבח, "ראיתי את המחבלים יורים לכיווני ואף כדור לא פגע בנו, צעקתי 'אבא מה אתה רוצה ממני' והמשכתי לנסוע במהירות ולהתרחק מהמקום."

"החלטנו לקחת אני ואשתי לשמור שבת, וכבר אנחנו שומרים ברוך ה' שתי שבתות", הוא ממשיך לספר, "אני פתאום רואה את עצמי מקריא סיפור לילדות, ואני לא כזה, אבל הנה אולי הגיע הזמן שאני אהיה במקום הזה. תמיד פחדתי מהדת, והיום אני לא מפחד, אחרי מה שעברנו אני ואשתי, מה שנותר לנו זה רק להתחזק ולהאמין שיש בורא לעולם, ואנחנו לא ניצלנו סתם. יש לנו עוד מה לעשות ולתקן פה".

עוד הוא הוסיף לסיום: "לקחתי על עצמי להוציא ספר עם כל הניסים של החברים שניצלו מהתופת."

דווקא הנסיון הנורא שעברו בני הזוג שניצלו מהטבח - היה מקפצה של אמונה עבורם. חודש אלול הוא הזמן להתבונן על רכבת החיים שלנו, שתמיד נוסעת קדימה אל היעד: הגאולה של עם ישראל. לעשות חשבון נפש, כמה אחוזים מחיי אני מקדישה למה שחשוב לי באמת בחיים, ואיך בשנה הבאה לא רק נשב על המרפסת ונספור ציפורים נודדות, אלא גם נהיה יותר טובות, כאלה שאנחנו מסוגלות להיות.

'שיהיה לי עוד יותר טוב, ועוד יותר טוב' - כולנו מבקשות. המפתח לכך הוא - שאני אהיה עוד יותר טובה ועוד יותר טובה. בעצם, שאני אהיה יותר אני.

חודש תשרי

לרכבת יש כמה סוגי קרונות בהתאם לסוגי הנוסעים (אילו סוגי קרונות אתן מכירות?).

באמת בחודש תשרי יש חגים רבים ואהובים, מסוגים שונים.

ש. לאיזה מחגי תשרי את הכי מתחברת ומדוע?

אכן, לכל חג - האווירה שלו והמצב רוח שיוצר בתוכנו. הרבי הרי"צ אמר, שחודש תשרי הוא הראש הכללי לכל החודשים, ובו ימים שהינם שורש ומקור לכל השנה:

ראש השנה - שורש ליראת ה' במשך השנה (המלכת ה' למלך), ממנו ניקח כוח ליראת שמים.

יום כיפור - שורש לתשובה מחילה וסליחה, ממנו ניקח כוח להאמין שאפשרי לתקן.

7 ימי הסוכות - שורש לאהבה ושמחה, מהם ניקח כוח של אהבה לה' ואהבה מה' שתמיד אוהב אותנו, ושמח בנו.

בכללות, חגי תשרי מתחלקים ל-2 סוגים:

הימים הנוראים שמראש השנה ועד יום כיפור, בהם נעשית העבודה בבכי ומרירות, וימי שמחה ("זמן שמחתנו"), בהם העבודה היא בשמחה ובריקודים.

ואומר הרבי הרי"צ, שאותם עניינים שפועלים בראש השנה בקו המרירות, פועלים בשמיני עצרת, ובשמחת תורה בקו השמחה.

כמו שלרכבת יש קרונות שונים בהתאם לסוגי הנוסעים,

בשביל אותם נוסעים שלא עלו על הקרונות שעליהם כתוב 'בכיה ומרירות' כי לא התחברו לעצב ולכובד הימים האלה היות שהם שייכים יותר לקו השמחה, ואוהבים לרקוד, מצרפים לרכבת עוד קרון, עליו כתוב 'שמחה וריקודים', ואם ירקדו לשם שמים, יוכלו גם הם לעלות על הרכבת שנוסעת לקבל פני המשיח.

כמובן, לא כדאי לחכות ולעלות לרכבת רק בתחנה האחרונה ברגע האחרון. מומלץ להצטרף מההתחלה, לתפוס מקום טוב ומכובד ולהנות מכל הנסיעה, לחוות כל אחת מהתחנות בצורה מלאה ומחוברת. להתארגן עם מחזור לראש השנה, לברר מקום וזמני התפילות, ולהתכונן לא רק מהצד הגשמי של החג, שבזה אנחנו אלופות: לבשל, לקנות, לארוח ועוד ועוד, אלא גם ללמוד ולחשוב על המשמעות של הימים הקרבים וכך להגיע מוכנות לנסיעה ונוכל לחוות כל תחנה בצורה מקסימלית.

בשיעורים הקרובים נלמד על 4 תחנות החגים: 40 ימי סליחה, ראש השנה, יום כיפור, סוכות ושמחת תורה. לכל אחד מהם אופי ומהות שונה ומיוחדת, מרתקת, והיום נתחיל בתחנה הראשונה.

תחנה 1 - 40 ימי סליחה

נעלה לתחנה הראשונה בה אנו נוסעים כעת במסע שלנו - 40 יום מראש חודש אלול ועד יום כיפור.

בחודש אלול נעשית ההתעוררות לתשובה, ונותנים לכך 40 יום, מר"ח אלול ועד יום הכיפורים (כמו הזמן שניתן לאנשי ניווה לתקן את מעשיהם: "עוד 40 יום וניווה נהפכת", זו הפטרת יום הכיפורים).

המקור ל-40 יום אלה - 40 יום שהיה משה רבנו בפעם השלישית על הר סיני עד שסלח ה' על חטא העגל.

בפעם הראשונה - עלה ל-40 יום מאחרי מתן תורה - ז' סיון עד י"ז תמוז. בי"ז תמוז חטאו עמ"י בחטא העגל ונשברו הלוחות.

בפעם השנייה - היה משה אצל ה' מי"ח תמוז ועד כ"ט אב, התחנן למען עמ"י אך ה' היה בכעס ולא אבה לשמוע.

ובפעם השלישית עלה משה למרום מר"ח אלול עד שביום ה-40, שמע את מילות הסליחה 'סלחתי כדברך'. מאז נקבע יום זה ליום כיפור, יום סליחה כפרה ומירוק עוונות.

סיפור - משל הרב הצדיק מרוז'ין

שני אחים – יענקל'ה וברל'ה חיו במריבה ישנה, עד שלא זכרו את סיבתה. כשהגיעה שעת שמחת בתו של ברל'ה, הוא רצה לראות את אחיו משתתף, ושלח לו הזמנה. יענקל'ה שמח בשידוך אך סירב להשתתף מחמת האיבה.

בלילות ובימים, שניהם התחבטו בליבם – איך תיתכן שמחה כה גדולה בלי אח? בערב החתונה ניסה יענקל'ה להירדם כדי לברוח מהלבטים, אך שמע ניגון מוכר מחלון ביתו – ניגון אביו ז"ל. הכנר משך אותו בצעדי המנגינה עד שהגיע לחופה, לבוש בפיג'מה. שם נפגשו האחים בהתרגשות.

הרבי מרוז'ין סיים במוסר השכל: בסופו של דבר יענקל'ה הגיע לחופה, אבל בפיג'מה, ללא הכנה מתאימה.

הלקח: ביום כיפור כולנו נגיע ל"חופה". אין דרך להתחמק. לפחות שלא נגיע בפיג'מה... לכן חודש אלול הוא הזמן להתכונן, להתלבש כראוי – בתשובה ובמעשים טובים – כדי לעמוד נכונים ברגע האמת.

והאמת, שבעל התניא, האדמו"ר הזקן, נתן לנו מבט מיוחד על 40 יום אלה ובפרט על חודש אלול. אדה"ז מסביר שבחודש אלול יש אור מיוחד בעולם. כשם שבשבת ויום טוב

יש אור מיוחד וקדוש בעולם, כך הוא בכל אחד מימי חודש אלול. בחודש זה מאיר אור של י"ג מידות הרחמים. זהו אור כל כך גבוה, שמאיר גם ביום כיפור - פעם אחת בשנה.

מדוע אם כן, שואל האדמו"ר הזקן, ימי חודש אלול הם ימי חול ולא יום טוב?

כדי להבין זאת מביא משל - והוא כבר מפורסם מאוד - **משל המלך בשדה**.

המלך בד"כ נמצא בארמון, אבל לפעמים הוא יוצא לשדה, ואז כולם רשאים לצאת לקבל פניו, והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם.

ש. מה התשובה במשל זה?

הסבר הרבי: ביום טוב יש אור אלוקי נעלה מאוד בעולם, שונה מכל הימים, ולכן יום זה אסור בעשיית מלאכה. יהודים מתאימים את עצמם לאור הקדוש הזה, ומתנתקים קצת מהעולם. ככל שהאור נעלה יותר צריך להתנתק יותר מהעולם כדי לקבל אותו. ביום טוב רגיל - אסורות כל המלאכות, אך מותר להכין אוכל. בשבת - קדושה נעלית יותר, לא מכינים אוכל. וביום כיפור - אסור אף לאכול כי הקדושה נעלית עוד יותר.

כל זה כשהמלך בהיכל מלכותו, ולא כולם יכולים להיכנס אליו, רק יחידי סגולה. אבל בשדה - כל אחד יכול להגיע ולפנות אל המלך.

ובנמשל - בשבת ויום טוב, כדי להתקרב ולהתראות עם המלך - צריך הרבה הכנות כדי לקבל את הקדושה, צריך להפסיק את מלאכת החול, ללמוד יותר ולהתפלל יותר.

אבל בחודש אלול - המלך יוצא לשדה, מתגלה לכל יהודי בכל מצב בו הוא נמצא. וכך - באיזה מצב שאת נמצאת את יכולה לבוא אל המלך. רק דבר אחד נדרש ממך - לצאת ולקבל את פניו, לעשות צעד קטן משלך כלפיו, לקבל עול מלכות שמים.

סיפור - 'קום ווי דו ביסט'

נחום היה חסיד פשוט מרוסיה הסובייטית שהגיע בשנות השבעים לאמריקה. כמו רבים, מצא עצמו עובד קשה כדי לעזור לאימו, הפך לשיפוצניק, והסתובב כמעט תמיד בבגדים מוכתמים בשפכטל ובצבע.

"פחות עניין אותי מה בדיוק היו המאמרים והשיחות, אבל תמיד הייתי שם, בפנים או בחוץ, ליד הבית האדום", סיפר נחום, שהתכוון כמובן ל-770 — בית מדרשו של הרבי. אבל ככל שהעבודה הלכה ותפסה אותו, וככל שבגדיו התרחקו ממחלצות שבת, כך גם הלכו ביקוריו אצל הרבי והתמעטו. "ככה לא נכנסים אל הרבי", אמר לעצמו.

עד שיום אחד, אחרי חתונה של חבר, לבוש סוף סוף בלבוש נאה, עבר אצל הרבי בחלוקת הדולרים. הרבי נתן לו את הדולר — אך לא שחרר. הביט לתוך עיניו ושאל: "**וו ביסט דו? — איפה אתה?**". נחום נבהל והשפיל מבט, עד שהשיב בלחישה: "איך בין דא — אני פה". ושוב שאל הרבי: "**פארוואס קומסט דו נישט? — למה אתה לא בא?**". עד שנחום, באומץ של אדם פשוט, ענה: "**איך בין אלע מאל שמוציק — אני תמיד מלוכלך**".

כאן אמר לו הרבי את המילים שנחרתו לדורות: "**קום ווי דו ביסט, אבער קום — בוא כמו שאתה, אבל בוא**". כך אלוקים ממתין לנו בחודש אלול. שנפנה אליו. לא חשוב איך אנחנו נראים.

ימי אלול אינם יום טוב, לא בגלל החסרון שלהם אלא בגלל מעלתם! בימים אלה אלוקים כל כך קרוב לכל אחד מאיתנו, ונותן לנו כוחות לעבוד ולמלא את שליחותנו כאן בעולם. האמת היא שהמחשבה על כך מעוררת בנו **אהבה** עזה לה', וגם **שמחה** מאוד גדולה על הקרבה שלנו לאלוקים.

ומה משמח בתשובה, שהיא חרטה על מה שקלקלנו?

אם חושבים על זה עוד קצת, מגיעים למחשבה שמחה נוספת:

תשובה היא אומנם אחת ממצות התורה, אבל כל מצווה צריך לעשות בשמחה - שמחה מכך שיש לנו הזדמנות לעשות את רצון ה' ולהתחבר אליו.

ובעיקר - כמה טוב ה' שנתן לנו הזדמנות לתקן. לשוב אליו.

***אופציה לסיום** - להקריא או להשמיע את השיר 'לשוב אליו' של ישי ריבו.

לשוב הביתה

מילים: ישי ריבו

הגיע הזמן להתעורר

לעזוב הכל להתגבר

לשוב הביתה לא לחפש מקום אחר

הגיע הזמן להשתנות

גם אם פספסנו כמה תחנות

אפשר לרדת יש רכבת חזרה לשכונות

הכל אפשר רק אם נרצה

המחפש תמיד מוצא

גם אם הוא נמצא אי שם הרחק בקצה

דלתות שמיים לא ננעלו

כשהבן קורא הצילו

אז אבא שבשמיים מגיע אפילו

פזמון:

אפילו שעשינו משהו רע

הוא מוחל וסולח מוחל וסולח

מושיט ידו לעזרה ונותן ברחמיו

את הכח לתקן ולשוב אליו

הגיע הזמן להתחרט אם כבר לברוח אז מהחטא

אם כבר לקחת אז לקחת בשביל לתת

הגיע הזמן להתקרב לא לפחד מהכאב

ואם כבר לתת אז לתת מכל הלב

הכל אפשר רק אם נרצה

המחפש תמיד מוצא

גם אם הוא נמצא אי שם הרחק בקצה

דלתות שמיים לא ננעלו

כשהבן קורא הצילו

אז אבא שבשמיים מגיע אפילו